

Acordul de Amendare și Aderare la Acordul Central European de Comerț Liber (CEFTA)

La 27 iunie 2001, Republica Moldova a semnat Declarația de Intenții privind Liberalizarea și Facilitarea Comerțului în cadrul Pactului de Stabilitate pentru Europa de Sud-Est (PSESE), prin care și-a asumat angajamentul de a semna acorduri bilaterale de comerț liber cu fiecare din țările participante la această inițiativă regională. Astfel, cu începere de la 1 ianuarie 2005, Republica Moldova aplică pe deplin acordurile bilaterale de comerț liber încheiate în cadrul PSESE. În aceste condiții, a fost creat mecanismul de activizare a schimburilor comerciale bilaterale între țările regiunii, dar în același timp se asigură protejarea intereselor producătorilor autohtoni și condițiile pentru integrarea treptată a acestora în piața regională.

Reieșind din faptul că cooperarea regională este un factor esențial al stabilității și dezvoltării în Europa de Sud-Est și o parte integrală a politicilor Uniunii Europene din regiune, precum și din considerentele că relațiile comerciale mai intense contribuie la dezvoltarea competitivității și atragerii investițiilor străine directe, prin aceasta sporind angajarea în câmpul muncii, prosperitatea și stabilitatea politică în regiune, în cadrul summit-ului ministerial care a avut loc la Sofia, în perioada 8-10 iunie 2005, miniștrii de comerț ai țărilor membre PSESE au luat decizia de a purcede la elaborarea unui cadru juridic multilateral privind formarea unei zone de comerț liber în PSESE. În aceste circumstanțe, s-a decis asupra necesității negocierii și semnării unui acord unic de comerț liber în cadrul PSESE, luându-se ca bază textul legal al Acordului Central European de Comerț Liber (CEFTA), modernizând și completând prevederile acestuia pentru a corespunde exigențelor și tendințelor lansate în cadrul PSESE.

În acest scop, potrivit Declarației comune semnată de Prim-miniștrii țărilor PSESE la București, la 6 aprilie 2006, țările membre au inițiat negocierile formale, sub auspiciile PSESE, asupra proiectului Acordului de Amendare și Aderare la Acordul Central European de Comerț Liber (CEFTA), care va asigura în mod simultan aderarea la CEFTA pentru țările din regiune și efectuarea unui șir de amendamente la acest acord multilateral de liber schimb. Acordul nominalizat a fost semnat la București, la 19 decembrie 2006, în calitate de țări semnatare ale acestuia participând Albania, Bosnia-Herțegovina, Bulgaria, Croația, Republica Macedonia, Republica Moldova, Muntenegru, România, Serbia și reprezentantul special al secretarului general al ONU pentru Kosovo.

Astfel, CEFTA 2006 este un acord cu prevederi moderne și extinse, cu un grad extins de liberalizare, în special a comerțului cu produse industriale, proceduri eficiente de colaborare și coordonare, mecanisme transparente de aplicare a măsurilor de apărare comercială. CEFTA 2006 prevede instituirea unui mecanism propriu de soluționare a litigiilor comerciale sau utilizarea instrumentului O.M.C.

CEFTA 2006 înlocuiește Acordul Central European de Comerț Liber (CEFTA) încheiat în 1992 și acordurile bilaterale de comerț liber. Noul Acord propune un cadru juridic uniform, previzibil și de lungă durată fapt ce va contribui la dezvoltarea relațiilor comercial-economice bilaterale și multilaterale dintre țările membre.

Obiectivele Acordului sunt:

- a. Consolidarea într-un singur acord a nivelului existent de liberalizare a comerțului realizat prin sistemul acordurilor bilaterale de comerț liber deja încheiate între Părți;
- b. Îmbunătățirea în continuare a condițiilor pentru promovarea investițiilor, inclusiv a investițiilor străine directe;
- c. Creșterea comerțului cu mărfuri și servicii și impulsivarea investițiilor prin reguli corecte, clare, stabile și predictibile;
- d. Eliminarea barierelor și a distorsiunilor din calea comerțului și facilitarea circulației mărfurilor în tranzit și a circulației transfrontaliere a mărfurilor și serviciilor între teritoriile Părților;
- e. Oferirea condițiilor corecte de competiție pentru comerț exterior și investiții și deschiderea treptată a piețelor pentru achiziții publice ale Părților;
- f. Oferirea de protecție corespunzătoare a drepturilor de proprietate intelectuală în conformitate cu standardele internaționale;
- g. Asigurarea de proceduri eficiente pentru implementarea și aplicarea acestui Acord;
- h. Contribuția prin acestea la dezvoltarea armonioasă și creșterea comerțului mondial.

CEFTA 2006 prevede anularea tuturor taxelor vamale la import și export, a restricțiilor cantitative și a altor taxe cu efect echivalent în comerțul cu produse industriale și majoritatea produselor agroindustriale.

Acordul în cauza conține prevederi extinse privind comerțul cu servicii, achiziții guvernamentale, administrarea vamala și reguli de origine preferențiale, procedura și condițiile de aplicare a măsurilor de salvagardare și instrumentelor de apărare comercială. Mai mult ca atât, se propune instituirea unui Secretariat CEFTA permanent, care va fi responsabil de pregătirea ședințelor și materialelor Comitetului mixt. La etapa inițială Comisia Europeană și țările donatoare occidentale vor suporta costurile de întreținere a acestui Secretariat, care va fi plasat la Bruxelles.

Conform termenelor calendaristice prevăzute în textul Acordului de amendare a fost propusă ratificarea noii forme a Acordului CEFTA până 1 mai 2007 de către toate statele membre, cu două excepții-România și Bulgaria, pentru că aceste țări au părăsit la 31 decembrie 2006 Acordul CEFTA, prin efectul textului Acordului de asociere la UE cu începere de la 1 ianuarie 2007. În luna mai 2007 Acordul a devenit operațional. Este de menționat că pe parcursul anului 2007 Macedonia a deținut Președinția CEFTA 2006 și în anul 2008, aceste funcții au fost trecute Republicii Moldova care a fost responsabilă de coordonarea eforturilor membrilor în procesul de implementare a acestui tratat.